

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 4 zł., z odnośnieniem i przesyłką pocztową 4 zł. 50 gr. za granicą 8 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 20 gr. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milim. przed tekstem 20 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25%, zagraniczne o 50% drożej. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Ogłoszenia cyfrowe, tabeli oraz fantazyjne o 25% drożej. Konto czekowe w P. K. O. № 86187.

Na Międzynarodowych Wystawach nagrodzony najwyższymi nagrodami

GRAND PRIX
R Z Y M
1926 r.

GRAND PRIX
L I E G E
1926 r.

6-ta Szopka Akademicka

w dn. 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 9 marca b. r. o godz. 8 ej min. 15 wiecz.
w Ognisku Akadem., ul. Wielka 24.
Ceny miejsc od 50 gr. w górę.

Restauracja „OAZA“

(przy HOTELU NISZKOWSKIEGO)

GAŁKOWITA ZMIANA PROGRAMU
WYSTĘPY NOWOPOZYSKANYCH ARTYSTÓW

IRIDI RENE!

UWADZE SOLEHIZANTÓW!

W dn. 4 marca

Pierwsza Wileńska Spółka Win i Przetworów Owocow.

WYTWÓRNIA ul. Piłsudskiego 2.

SKLEP DETALICZNY ul. Wileńska 36.

Poleca dla znawców wyborowe wina krajowe własnej wytwórni. Sklep detaliczny jest obficie zaopatrzony w asortymenty trunków, bakalii i delikatesów.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Wyrok sądu marszałkowskiego w sprawie posła Wojewódzkiego.

Sąd marszałkowski powołany przez marszałka Sejmu, dla zbadania poczynionych w artykule „Głosu Prawdy” dn. 28 stycznia 1927 r. posłowi Sylwestrowi Wojewódzkiemu zarzutów, otrzymał od p. marszałka Sejmu pismo, w którym marszałek żąda zbadania prawdziwości oskarżenia, że pos. Wojewódzki, jako poseł, pełnił przez czas dłuższy funkcje płatnego konfidenta (agenta) t. zw. defenzywy i jako konfident dostarczał defenzywie m. in. informacji o swych kolegach sejmowych.

Po przejrzeniu materiałów dostarczonych przez wice-premjera Bartla i po przesłuchaniu 22 świadków na trzynastu posiedzeniach sądu, oraz po zbadaniu innych dokumentów, sąd oświadcza, że nie zostało dowiedzione, iżby p. Sylwester Wojewódzki, jako poseł pełnił funkcje konfidenta (agenta) t. zw. defenzywy, a więc, iżby pobierał w tym charakterze wynagrodzenia, jak również, iżby dawał defenzywie, jako poseł informacje o swych kolegach sejmowych.

Sąd ustalił, że pos. Wojewódzki, jako poseł, aż do stycznia 1924 roku był dla spraw białoruskich mężem zaufania II oddziału Sztabu Generalnego w referacie narodowościowym działu ewidencyjnego. Między innymi dostarczał informacji o polityce klubu białoruskiego w Sejmie i o niektórych posłach białoruskich. Otrzymywał z referatu narodowościowego pieniądze za kwitami do wylczenia się.

Sąd ustalił, że pos. Wojewódzki dawał te pieniądze częściowo na opłacanie swoich informatorów, a częściowo na akcję polityczną i wyboraż na terenie czterech okręgów województwa północno-wschodnich, w obrębie których i sam do Sejmu kandydował.

Ministerstwo Poczty i Telegrafów.

Dowiadujemy się, że przyjęcie od Ministerstwa Robót Publicznych na rzecz Ministerstwa Poczty i Telegrafów spraw dotyczących budowy utrzymania i zarządu państwowych budynków Poczty, Telegrafów i Telefonów jest obecnie w toku.

Wyjazd delegacji polskiej do Genewy.

Wezorem o godzinie 11 wiecz. wyjechał do Genewy minister Spraw Zagranicznych p. Zaleski W skład delegacji polskiej do Genewy wchodzić będą p.p. wojewoda Grażyński, Tarnowski, Szczepański, Schimitzek, Lubomirski i Szumlakowski. Minister Sokal wyjeżdża we czwartek.

Podania wolne od opłat.

Minister Składkowski polecił wojewodom, aby od podań przedkładań starych ewentualnie urzędnikom starostwa podczas objazdu nie ściągają opłat atemplowych.

Obniżenie stopy procentowej.

Bank Polski ma zamiar obniżyć stopę procentową od udzielanych kredytów, o 1/2 proc. W związku z tem Ministerstwo Skarbu przygotowuje rozporządzenie obniżające bankową stopę procentową od kredytów do 14 procent w stosunku rocznym, która to stopa ma być maksymalna.

Rozporządzenie to obowiązywać ma od 11 marca b. r.

Wygrane loterii państwowej.

50000 zł. — 66202.
10000 zł. — 1496, 15056.
5000 zł. — 12714, 49206, 58846, 72874.
3000 zł. — 10223, 72981, 74961.
2000 zł. — 1932, 3493, 9361, 26657, 31756, 36203, 36936, 70811, 79219.
1000 zł. — 9726, 14827, 17641, 21980, 22406, 34144, 45491, 46678, 53230, 53866, 65040, 67518.
600 zł. — 6610, 11089, 13927, 14811, 16185, 20001, 27992, 52574, 66406, 70948, 74936.
500 zł. — 1385, 26881, 26769, 49296, 49502, 53871, 60768, 61439, 68040, 68641, 69077, 72942, 79882.

Posiedzenie Senatu.

Nowela do ustawy o szkołach akademickich.—Obrady nad budżetem.

WARSZAWA, 2.III (Pat). Na dzisiejszym posiedzeniu Senatu po referacie senatora Godlewskiego (ZLN) przyjęto nowelę do ustawy o szkołach akademickich w brzmieniu uchwalonym przez Sejm. Odrzucono natomiast zmiany proponowane przez komisję, ażeby ulgi dla studentów medycyny były stosowane tylko do końca 1927 r.

Następnie Izba przystąpiła do obrad nad budżetem. Generalny sprawozdawca senator Buzek (Piast) zakomunikował, iż uchwała senackiej komisji zwiększa wydatki okrągło o 2 miliony 800 tysięcy zł., dochody zaś o 4 miliony 400 tysięcy złotych. W tem dochody z monopolu spirytusowego zwiększono o 712 tysięcy, z przedsiębiorstw państwowych, a przede wszystkim z lasów państwowych o półtora miliona, tudzież dochody administracyjne o 2 miliony 100 tysięcy zł. Wskutek tych uchwał nadwyżka dochodów nad wydatkami wyniesie 5 i pół miliona złotych. Referent stwierdza, że preliminarz w dochodach jest bardzo ostrożny i niewygórowany. Dalej mówca oświadcza, że Polska należy w Europie do krajów o najwyższym przyroście naturalnym ludności. Jeżeli wartość naszej produkcji rolnej w ciągu 10 lat nie wzrośnie o 15%, musi nastąpić pogorszenie się naszych stosunków i zubożenie kraju. Chcąc umożliwić wzrost dobrobytu, musimy się starać o to, ażeby rozwój naszego rolnictwa szedł w tempie szybszym niż wzrost ludności. Inaczej grozi nam emigracja albo wzrost nędzy, co by musiało się skończyć klęską głodową. Potrzebna jest w tym względzie pomoc zagranicy. W ostatnim czasie zaufanie kapitału zagranicznego wzrasta, czego miarą jest przyływ walut i dewiz zagranicznych do skarbcza Banku Polskiego i wzrost kursu polskich pożyczek państwowych na giełdzie nowojorskiej.

Po tym referacie marszałek zarządził przerwę do godz. 4 po południu.

Projekty zmiany ordynacji wyborczej.

WARSZAWA 2.III. Pat. Sejmowa komisja konstytucyjna obradowała dziś nad wnioskami klubów sejmowych w sprawie zmiany ordynacji wyborczej.

Przedstawiciel Rządu oświadczył, że Rząd nie posiadając pełnomocnictw w zakresie ordynacji wyborczej, nie może załatwić tej sprawy w drodze dekretu, zachodzi tedy potrzeba uchwalenia specjalnej ustawy. Rząd ze swej strony nie chce dodawać piątego, by w ten sposób nie powiększać rozbieżności, jakkolwiek sprawa ta nie jest dla Rządu obojętna.

Referent poseł Głabiński (ZLN) reasumując wnioski stronnictw w tej sprawie, przedstawił jako wspólne dla wszystkich wniosków dążenie do znacznego zmniejszenia ilości posłów i do zabezpieczenia reprezentacji polskiej na kresach wschodnich, co jest postulatem, zarówno sprawiedliwym, jak postulatem państwowym, ponieważ nie można dopuścić do tego aby pewna część krajów w Polsce nie miała reprezentantów polaków na odpowiednią ilość ludności polskiej.

Wynagrodzenie za majątki przejęte na osadnictwo.

WARSZAWA, 2.3. (Pat). Na ostatnim posiedzeniu Rady Ministrów uchwalone zostały, na wniosek ministra reform rolnych dr. Witolda Staniewicza, zasady wynagrodzenia za nieruchomości ziemskie, przejęte na cele osadnictwa wojskowego na kresach

Po przerwie w dyskusji ogólnej pierwszy przemawiał senator Bielański (ZLN) wskazując, że Rząd nie ujawnił ani programu, ani ogólnej linii politycznej, w szczególności nie zajął stanowiska w tak ważnej kwestji, jak zmiana ordynacji wyborczej jak również w sprawie ustaw samorządowych. Mówca oświadcza, że stronnictwo jego nie może mieć zaufania do rządu. Następny mówca senator Woźnicki składa w imieniu P.S.L. Wyzwolenia deklarację, w której zapowiada, że wobec nieuwzględnienia przez Rząd niektórych postulatów stronnictwa co do zmiany pewnych ministrów i wobec tego, że całokształt polityki rządu coraz bardziej równa się z zasadami demokracji, stronnictwo będzie musiało w najbliższym przyszłości poddać zasadniczej rewizji swój stosunek do Rządu. Obecnie ogranicza się do zajęcia ściśle rzeczowego stanowiska. Senator Koerner (Koło żyd.) porusza sprawę położenia mniejszości żydowskiej w Polsce, zarzucając Rządowi nieuregulowanie wbrew zapowiedziom tej kwestji. Kończąc zapowiada głosowanie przeciw budżetowi z uwagi na niewypelnienie przez Rząd słusznych postulatów mniejszości żydowskiej. Senator Posner (PPS) zarzuca Rządowi, że począwszy od czerwca roku ubiegłego wszedł na złą drogę omijania Konstytucji. Kończąc zapowiada mówca głosowanie przeciw budżetowi.

Senator Thullie (ChD) twierdzi, że obecny rząd cechuje brak programu, co odbija się na stanowisku rządu w sprawie ustaw samorządowych i w sprawie zmiany ordynacji. Kończąc, mówca zapowiada głosowanie za budżetem jako za ko iecznością państwową.

Senator Czerkawski (ukrainiec) w długim przemówieniu uzasadnia negatywne stanowisko swego klubu wobec budżetu.

Na tem dalsze rozprawy odroczone do jutra

Przed sesją Rady Ligi Narodów.

PARYŻ, 2.3. (Pat). „Petit Parisien”, pisząc o zbliżającej się sesji Rady Ligi Narodów, donosi, że Anglja ma zaproponować przedstawiciela Kanady na zastępcę Stephensa, przewodniczącego komisji rządzącej zagłębiamy saary. Tenże dziennik donosi, że

Agresywne zamiary Włoch wobec Turcji.

LONDYN, 2.3. (Pat). Dzienniki angielskie donoszą, że Włochy przy aprobacie Anglii gotują się do zawładnięcia Azją Mniejszą. W

Pogłoski o antysowieckiej akcji dyplomacji angielskiej.

BERLIN, (Tel. wł.) 2.III. Najpoważniejszy organ przemysłu metalurgicznego Niemiec Rheinisch-Westfälische Zeitung zamieszcza artykuł swego berlińskiego korespondenta, wskazujący z niepokojem na ożywioną działalność dyplomacji angielskiej, która wywiera w Berlinie nacisk w kierunku antyrosyjskim. Dziennik stwierdza, że w kołach politycznych Niemiec sytuacja uważana jest za bardzo poważną i że toczą się niezwykle ożywione dyskusje nad wiadomościami nadchodzącymi z Anglii. Wiadomości te zapowiadają jakoby wspólną akcję angielsko-francuską przeciw Rosji, która zaczyna poważnie zagrażać całemu kontynentowi. Ameryka miała również wyrazić swą zgodę na interwencję w Rosji.

Dziennik dopatruje się potwierdzenia tych pogłosek w wyrażeniu zainteresowania się Anglii Polską, poczem pisze: Ponieważ przy wszelkiej interwencji zbrojnej przeciw Moskwie Niemcy nie mogłyby zostać pominięte, więc wszystkie te francuskie i angielskie wiadomości pojawiające się na gruncie Berlina wskazują, że ze strony Anglii poczynione zostały już pewne próby sondowania opinii w kwestji wciągnięcia Niemiec do wspólnego wystąpienia przeciw Rosji. Dotychczas niemożna

Briand, Chamberlain i Vandervelde, jeśli nie zająd nieprzewidziane wypadki, postanowili udać się do Genewy, co pozwala przypuszczać, że nastąpi tam interesująca wymiana poglądów ze Stressemannem.

związku z tem rząd buduje fortyfikacje na wybrzeżu Azji Mniejszej, specjalnie w okolicach Scala nuova.

jeszcze stwierdzić w jakiej formie i w jakim zakresie odbywa się to sondowanie. Od kilku dni jednak pojawiają się w kołach politycznych poważnie przyjmowane przez nie pogłoski, że strona angielska poczyniła w Berlinie bezpośrednio lub pośrednio przedstawienia, która pozwalają na wyrażne zapoznanie się z zamiarami Anglii.

Jezeli rozwój wydarzeń w Azji Wschodniej będzie w dalszym ciągu dla Anglii niepomysłny i jezeli Anglja nadal odczuwałaby na Wschodzie sukcesy propagandy komunistycznej, to nawet jak twierdzą pogłoski, należałoby się liczyć z możliwością wspólnego angielsko-francuskiego kroku w Berlinie, który w pewnych warunkach mógłby nawet przybrać formę ultimatum.

Dziennik kończy swe wywody podkreśleniem, że chociaż namięcalnych d wódw co do tych zamiarów Anglii niema, to jednak pogłoski te zasługują na poważne traktowanie i śledzenie ich. Zawieszenie jest jeszcze mówić o szczegółach zarysowującego się dopiero rozwoju wydarzeń, ale pewne zaczątki takiej sytuacji istnieją w porozumieniu gospodarczym na Zachodzie i w zaciejętej walce w sprawie § 16 statutu Ligi Narodów.

Wiadomości telegraficzne.

Wystawa polska w Wiedniu.

WIEN, 2.III. Pat. W czasie od 18 do 19 marca odbędzie się w Wiedniu w ramach międzynarodowych targów wiedeńskich wystawa rolnicza i przemysłowa pod protektoratem polskiego ministra spraw zagranicznych Zaleskiego. Wystawa obsłana została przez 110 firm polskich i obejmuje najważniejsze produkty polskiego rolnictwa i przemysłu.

Rozwiązanie parlamentu austriackiego.

WIEN, 2.III. Pat. Rząd austriacki przedłożył parlamentowi projekt ustawy, mocą której obecny parlament ma być rozwiązany przed upływem okresu ustawodawczego. Projekt poleca rządowi by rozpisal nowe wybory do parlamentu bezwzględnie i to w takim terminie aby nowo wybrany parlament mógł być zwołany najpóźniej 28 maja r. b

Układ konsularny polsko-turecki.

ANGORA, 2.III. Pat. Rokowania w sprawie układu konsularnego polsko-tureckiego zakończyły się pomyślnie. Delegat Polski p. Poznański wraca do Warszawy.

Kiereński w Nowym-Yorku.

PARYŻ, 2.III. Pat. Herald donosi, że do Nowego-Yorku przybył Kiereński. Podróż jego otoczona jest jak się zdaje tajemnicą.

Baseny króla Salomona.

JEROZOLIMA, 2.III. (Pat.) Po wielu stuleciach znowu odbudowane zostały słynne baseny króla Salomona o pojemności 40 milionów galonów wody. Z tej okazji

odbyła się wielka uroczystość z udziałem wysokiego komisarza Palestyny lorda Plumera.

Związek Lud.-Narodowy.

KOMUNIKAT.

Dziś, we czwartek, dn. 3.III b. r. odbędzie się zebranie Koła Zw. Lud.-Nar. dzielnicy „Zwierzyniec” na którym p. J. Mann wygłosi odczyt p. t. „Faszyzm, a odrodzenie Włoch”. Początek punktualnie o g. 7 wieczór. Wstęp dla członków i sympatyków wolny.

Związek Ludowo-Narodowy m.

Wilna zawiadamia niniejszem, że w niedzielę dnia 6 marca punktualnie o godzinie 12 m. 30 w sali Stowarzyszenia Urzędników Państwowych ul. Adama Mickiewicza Nr. 9 m. 5 I-sze piętro odbędzie się

Konferencja poselska

na temat:

„Sytuacji politycznej”

przemawiać będą p. p. posłowie: *Bolsław Zajaczkowski i Aleksander Zwierzynski.*

Bezpłatne karty wstępu otrzymane można w Sekretariacie Zw. Lud. Nar. Dominikańska 4 codziennie od 1-4 popołudniu, a w niedzielę dnia 6.III od g. 10 rano, oraz we wszystkich kołach dzielnicowych Związku.

Legitymacja członkowska służy za kartę wstępu.

„Wesoła Wdówka“

wkrótce w kinie

„Polonja“.

Przedstawiciele poszukiwani.

Święty zarobek. Warszawa Dzwoniana 10, Nowości Rolnicze. 377 0

szczęścia w domu nie znalazł, bo go nie było w Ojczyźnie. Konrad Wallenrod.

Odwieczna antynomia: jednostka — a zbiorowość, nabrała w naszej odrodzonej Rzeczypospolitej szczególnego znaczenia. Niezapomniane tradycje polskiego anarchizmu oraz doktryna liberalna z jednej strony, zaś tendencje do środkowe i socjalistyczne ze strony drugiej — toczą z sobą wciąż walkę (jaskrawszą w Polsce, niż wszędzie indziej w cywilizowanych krajach) i nie umieją zawrzeć znośnego modus vivendi.

Większość obywateli skłonna jest uważać państwo za krowę doją, co winna zaspokajać wszystkie ich potrzeby. Jaskrawe tego przykłady widzieliśmy w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości, gdy przeciętny obywatel nie poczuwał się niemal do żadnych obowiązków wobec państwa, spodziewając się natomiast od niego nieledwie ptasiego mleka. Ten stan umysłów spowodował pomiędzy innymi inflację oraz nadmierne obciążenie wszelkiego rodzaju przywilejami tych (nieliczonych) warstw i ugrupowań, oraz poszczególnych jednostek, które, wbrew większości, do obowiązków wobec państwa się jednak poczuwały. W owych czasach (1918 — 1922) ustalili się te boleżki naszego życia państwowego, co nas dotychczas gnębią, więc nadmierny wzrost t. zw. zdobyczy socjalnych, uprzywilejowanie ponad zasługi pewnych warstw, które umiały głośno krzyczeć, pusieli w ruch łokcie i bezwzględnie posługiwali się demagogią, oraz — wręcz przeciwnie — upośledzenie inteligencji, a wśród niej jednostek najbardziej ofiarnych i zasłużonych, z całym poświęceniem dźwigających na swych barkach trud budowania państwa.

Jako konieczna reakcja na ten „beralny” sposób pojmowania państwa powstała dążność do supremacji państwa nad interesami jednostek. Najjaskrawszy wyraz tych tendencji dośrodkowych mieliśmy w programie gospodarczym Władysława Grabskiego, który począł pojmować państwo jako nieledwie przeciwnika poszczególnego obywatela, w każdym zaś razie jako stronę, zainteresowaną w tem, by jaknajwięcej wyściskać z obywatela. Tak ekskluzywnie i zabobrze pojęta idea państwa znalazła dwie ofiary: z jednej strony warstwę t. zw. posiadającą, z drugiej zaś — funkcjonariuszów państwowych, którzy są najdosłowniej „w ręku” państwa.

Ten stan rzeczy trwa aż po dziś dzień i zmian widocznych dotąd nie widać. Owszem, wyrabia się nawet nałóg patrzenia na państwo, jako na całość w sobie zamkniętą, jako na przedsiębiorstwo nieledwie, odrębne od ogółu obywateli i odnoszące się do nich zasadniczo nieufnie, nawet czujnie ich ścigające i starające się „wyszukać” ich do maximum. Temu nałogowi, tej atmosferze podaje się bezwiednie i nieświadomie znaczna część działaczy państwowych, niekoniecznie nawet na wyższych szczeblach, chociaż ten stan rzeczy daje się we znaki jej samej.

Skutki tej polityki są widoczne. Antagonizm pomiędzy jednostką a państwem nie tylko nie maleje, jakby być powinno, ale rośnie. Państwo nie rozwija i nie podrymuje inicjatywy prywatnej, a nawet przez takie ustawy, jak n. p. mieszkaniowa lub Kasy Chorych, kępuje normalny rozwój życia społecznego czy ekonomicznego. Nie umiając ogarnąć całokształtu potrzeb społeczeństwa, przez tendencje niwelujące, obniża cały poziom życia, zabijając wprost wyższe jego funkcje np. przez planowe niszczenie inteligencji (porównaj n. p. sławetną ustawę sanacyjną z dnia 22 gru-

dnia 1925 r., z której skutkami dotychczas nauczycielstwo szkół średnich nie może się uporać, lecz jej szkodliwość uznaje dziś i Rząd i Sejm i społeczeństwo).

Co najdziwniejsze, iż myślenie liberalne większości społeczeństwa, oraz centralistyczno-socjalistyczne myślenie sfer rządzących i t. zw. naszych „państwowców”, ma swe źródło w tym samym błędnie logicznym: w zasadniczym przeciwstawianiu sobie państwa i jednostki, jako rzekomo dwu wrogich sobie obozów, dwu — powtarzam — stron zainteresowanych. „Albo ja, albo ty!” — tak myśli zarówno poszczególny obywatel, jak i znaczna część tych pracowników państwowych, którzy reprezentują wobec obywateli państwo, oraz nadają mu ton.

Nie trudno dowiedzieć, że antynomia ta, pojęta w ten sposób, jest w znacznej mierze fikcją. W sporze pomiędzy jednostką a zbiorowością, utworzoną z tych jednostek, państwo jest nie tyle jedną ze stron, ile regulatorem współżycia zbiorowego, czuwającym nad harmonią społeczną wyższego rzędu i opiekującym się także normalnym rozwojem prywatnych, nie państwowych, przedsiębiorstw. Podobnie jak w rodzinie, normalnie i sprawnie funkcjonującej, ojciec umie się wznieść ponad antynomie „ojców i dzieci”, stojąc na straży rodziny, jako całości, — tak też i Rząd, od najwyższego do najniższego funkcjonariusza, winien być w tem moralnie zainteresowany, by antagonizm pomiędzy jednostką a państwem był doprowadzony do minimum. Toć to tylko w społeczeństwach republikańskich, jak n. p. w Rosji, problem „ojców i dzieci” bywa zaogniony do konfliktu zasadniczego, jak to wykazał n. p. Turgeniew w swej znakomitej powieści. To samo też tam się dzieje ze stosunkiem jednostki do państwa.

Stan podobny u nas układa się niewątpliwie pod wpływem Rosji. W Europie Zachodniej oraz bardziej triumfuje zasada łagodzenia wszelkiego rodzaju przeciwieństw społecznych i podnoszenia ich do poziomu wspólnego interesu, co n. p. widzimy poniekąd już w ruchu syndykalistycznym, a także w faszyzmie.

Zatem państwo współczesne nie przeciwstawia sobie interesów zbiorowości i pojedynczych jednostek, lecz umiejętnie je dopełnia. Jeśli prawdą jest słowo mądre, może najsmędsze ze wszystkich słów, które Mickiewicz powiedział, iż „szczęścia w domu nie znalazł, bo go nie było w Ojczyźnie”, to równą prawdą jest, że społeczeństwo nie dźwignie swej pomysłowości na pogłębnieniu i podeptaniu jednostki. „Ojczyzna jest to wielki zbiorowy obowiązek”, mówi Norwid, „obowiązujący jednostkę dla ojczyzny, ale też i ojczyznę dla jednostki”. Przeważnie jednak się zapomina albo o jednej połowie definicji, albo drugiej. A tak się dzieje fatalnie stałe, że przeciwności struny w jedną stronę, wywołuje reakcje w stronę drugą, gdyż, jak to słusznie mówi przysłówie francuskie: „Les extrêmes se touchent”. (Skrajności dotykają się wzajemnie). Tedy jednym z warunków pomysłowości naszego państwa jest osiągnięcie względnej równowagi pomiędzy interesami zbiorowości i jednostki. Państwo — to nie tylko organizacja państwowa, ale zarazem wielka kopia, ogarniająca całokształt życia społeczeństwa. Państwo winno otaczać swą troską nie tylko interes zbiorowości, ale też i „pojedynkowe pożytki”, jak mówi Skarga.

S. Cywiński.

Stresemann pośrednikiem między Anglią a Sowiecami.

WIEDEN 2.III. Pat. Wiener Allgemeine Zeitung donosi, że niemiecki minister spraw zagranicznych dr Stresemann usiłuje pośredniczyć między Anglią, a Rosją sowiecką. Niemiecki urząd spraw

zagranicznych konferuje rzekomo często z Cziczerynem, który bawi ciągle jeszcze w Wiesbaden, pragnąc skłonić go do złagodzenia nieprzejednanego stanowiska wobec Anglii.

Straszna katastrofa górnicza w Anglii.

LONDYN, 1.III (ATE). Dziś wydarzyły się dwie katastrofy górnicze: eksplozja gazów w kopalni, położonej w Monmouthshir (południowa Walja) i wylew wody podskórnej w nowym szybie w Bilsthorpe (Nottinghamshir). Według dotychczasowych danych, eksplozja gazu spowodowała śmierć 23 górników. Wyratowanie pozostałych jeszcze w szybie 28 górników wydaje się prawie niemożliwe. Z póżród 17 górników, którzy znajdowali się w kopalni, w Bilsthorpe, uratowano zaledwie 3. Podczas eksplozji gazów w całym szybie zatrudnionych było około 200 górników. Akcja ratownicza napotyka na

wielkie trudności z powodu przepięnienia szybów gazami. Naczelny dyrektor tej kopalni, oraz pomocnik jego, którzy jedni z pierwszych spuścili się do zrybu na ratunek górników, ulegli zatruciu i znajdują się obecnie w szpitalu. Przybyli na miejsce wypadku inspektor rządowy, nakazał wstrzymanie akcji ratunkowej do czasu rozrzedzenia się gazów, wypełniających obecnie szyb. Tysiące kobiet i dzieci oblega wejście do szybu, przyczem dzieje się sceny, pełne rozpacz, gdyż nakaz wstrzymania akcji ratunkowej uważany jest przez rodziny górników za przesądzenie losu, odciętych w zatratym szybie mężów i ojców. W

kopalni w Bilsthorpe los 14 górników, których nie zdołano do tej pory wyratować jest także uważany za przesądzony. Woda zalewa szyb z niesłychaną szybkością. Przypływ wody obliczają na 60.000 gallonów na godzinę.

LONDYN, 2.III. Pat. Według dalszych szczegółów strasznej katastrofy wybuchu gazów w szybie C. W. M. w jednej z kopalni Monmouthshire w południowej Walji, w ciągu nocy wczorajszej rozpoczęło wietrzenie galerii, które wczoraj jeszcze napełnione były wodą. Przystąpiono do dalszej akcji ratunkowej, natrafiając jednakże już tylko na trupy górni-

ków. Okazuje się, że eksplozja spowodowała największą śmiertelność w galeriach oddalonych o milę od dna sztolni, a znajdujących się na głębokości 1200 stóp pod powierzchnią ziemi. Znajdujący się tam górnicy zostali odcięci zwałiskami sklepienia.

LONDYN, 2.III. Pat. Stracono już wszelką nadzieję uratowania reszty górników w kopalni Ebbw Vale.

LONDYN, 2.III. Pat. Komunikat oficjalny podaje do wiadomości, że podczas katastrofy w kopalni Ebbw Vale zginęło 52 osoby, a w Nottinghamshir 18.

Z Litwy.

Wznowienie pertraktacji w sprawie żeglugi na Niemnie.

„Rigasche Rundschau” donosi, że według pogłosek, obiegających w Kownie, rząd polski zaproponował Litwie podjęcie pertraktacji w sprawie uregulowania spławu drzewa na Niemnie. Jako miejsce pertraktacji Polska wysunęła stację Orany, leżącą w pobliżu granicy.

Według tegoż pisma, w związku ze sprawą powyższą wyjechali do Paryża znani przemysłowcy litewscy: Marcin Iezas i Wołokajtis. Wobec decydującej roli, jaką w przemyśle i handlu litewskim odgrywają wymienieni przemysłowcy podróży tej, w litewskich kołach politycznych nadają również polityczne znaczenie.

Zwinięcie konsulatu angielskiego w Kłajpedzie.

Konsulat angielski w Kłajpedzie został od dn. 26 lutego r. b. zamknięty. Tymczasowo wszystkie sprawy należy kierować do konsulatu angielskiego w Kownie.

Współpraca estońsko-łotewska.

Łotewski minister spraw zagranicznych Cielens przybył onegdaj z rewizją do Talina w celu naradzenia się z kierownictwem estońskiego ministerstwa spraw zagranicznych w sprawie bieżących zagadnień polityki zagranicznej.

W wywiadzie z przedstawicielami prasy estońskiej Cielens oświadczył iż narada będzie dotyczyła przeważnie dwóch kwestji: 1) wprowadzenia estońsko-łotewskiej unji celnej i 2) poufnych informacyj co do rokowań z Rosją Sowiecką w sprawie paktu gwarantowanego.

Ryski „Socialdemokrat”, omawiając naradę obu ministrów, donosi, iż szczególna uwaga zostanie zwrócona na pakt gwarantujący z Rosją Sowiecką. Ostatnie propozycje Rosji Sowieckiej są bardziej przystępne.

Do obrońców sprawy białoruskiej

Po przeczytaniu całego szeregu numerów „Kurjera Wileńskiego” przyszedłem do wniosku, że pp. Wyslouch, Swianiewicz i reszta demokratów bliżej lub dalej stojących od „Kurjera Wileńskiego”, wszyscy razem są bardzo oddaleni od szerokiej masy tutejszego ludu i o jego rzeczywistych potrzebach i aspiracjach mają bardzo słabe, a nawet wręcz spalone, pojęcie. Sądzą zaś o sprawie jedynie tylko na podstawie tych wiadomości, które mają od tak zwanych białoruskich działaczy różnych odcieni. PP. Wyslouch i Swianiewicz, tak zawzięcie broniące sprawy białoruskiej, nie chcą czy też nie mogą zrozumieć, że poza kilkunastu maniakami, czyli ideowymi Białorusinami, z którymi, mówiąc nawiasem, nikt z białorutynizujących poważnie się nie liczy, wszyscy są lepij lub gorzej zakapturzonymi Rosjanami, którzy pod płaszczykiem białoruskim zupełnie wyraźnie dążą do zrutyfikowania naszej ziemi i dołączenia jej do Rosji, i po cichu zacieraają ręce z radości, że im się udało wyprwadzić w pole pewien odłam społeczeństwa polskiego i znaleźć w nich sprzymierzeńców i obrońców.

„O ile najniebezpieczniejszymi są dla nas tak zwani Białorusini o polskiej orientacji, gdyż najłatwiej im ująć naszą czujność i obalamuwać opinie publiczną (wszak i Taraszkiewicz zaczął od polskiej orientacji), o tyle działalność pp. Wysloucha i Swianiewicza jest dla Polski tem szkodliwszą i niebezpieczniejszą, że ma w sobie wszelkie cechy szczeroci i wiary w słuszknie bronięcej przez nich sprawy.

„O ile najniebezpieczniejszymi są dla nas tak zwani Białorusini o polskiej orientacji, gdyż najłatwiej im ująć naszą czujność i obalamuwać opinie publiczną (wszak i Taraszkiewicz zaczął od polskiej orientacji), o tyle działalność pp. Wysloucha i Swianiewicza jest dla Polski tem szkodliwszą i niebezpieczniejszą, że ma w sobie wszelkie cechy szczeroci i wiary w słuszknie bronięcej przez nich sprawy.

„Kto pobiedził w nierównym sporze Kiełziwy Lach il wiorny Ross Słowiański!aj racji soluscia w ruskom morie Onol izsiakniel wot wopros”.

Dalej Słowianofity z Aksakowem i Chomiakowem na czele całą duszą nienawidzili Polaków i uważali nas za największą przeszkodę do urzeczywistnienia ich idei. Jest to odwieczna nienawiść wschodnio-bizantyjskiego ducha do zachodnio-lacińskiego.

„O ile najniebezpieczniejszymi są dla nas tak zwani Białorusini o polskiej orientacji, gdyż najłatwiej im ująć naszą czujność i obalamuwać opinie publiczną (wszak i Taraszkiewicz zaczął od polskiej orientacji), o tyle działalność pp. Wysloucha i Swianiewicza jest dla Polski tem szkodliwszą i niebezpieczniejszą, że ma w sobie wszelkie cechy szczeroci i wiary w słuszknie bronięcej przez nich sprawy.

„O ile najniebezpieczniejszymi są dla nas tak zwani Białorusini o polskiej orientacji, gdyż najłatwiej im ująć naszą czujność i obalamuwać opinie publiczną (wszak i Taraszkiewicz zaczął od polskiej orientacji), o tyle działalność pp. Wysloucha i Swianiewicza jest dla Polski tem szkodliwszą i niebezpieczniejszą, że ma w sobie wszelkie cechy szczeroci i wiary w słuszknie bronięcej przez nich sprawy.

Zresztą przypuśćmy nawet, że pp. Wyslouch i Swianiewicz w tym wypadku mają rację, i rzeczywiście oddając Białorusinom województwa Nowogródzkie, Połeskie, Wileńskie i Białostockie, zdołalibyśmy w ten sposób przyłączyć do siebie sowiecką Białoruś. Czy takim kosztem rozszerzając nasze granice staniemy się silniejszymi? Przypuszczam, że o ilebysmy zaproponowali Niemcom Pomorze, Śląsk i Poznańskie, to może i oni zgodziliby się z nami połączyć. Jestem pewny, że i Chiny, o ileby z nami sąsiadowały, chętnie by się z nami połączyły, żebyśmy resztę Polskiej ziemi im oddali, ale nam Polakom wypadłoby wtedy wyjechać do Farany i lubować się z przyzwoitej odległości rozległościom naszych granic.

P. Wyslouch zaszedł w metafizyce tak daleko, że aresztowanie

OZYTELNIJA Jadwigi Markowskiej Tatarska 22. DZIAŁY: Polski, Francuski, Angielski, Dzielnicny, dla młodzieży i Ostatnie nowości.

Klub Narodowy.

Odczyt p. t. „Źródła komunizmu”.

Wczoraj dn. 2 marca odbył się w sali Stowarzyszenia Urzędników Państwowych zorganizowany przez Klub Narodowy odczyt p. t. „Źródła komunizmu”.

Prelegent z wielką znajomością rzeczy przedstawił genezę powstania w Polsce partji komunistycznej oraz dał dokładny temat organizacji partji.

Partja komunistyczna Polski powstała ze zlania się socjalistycznego Królestwa Polskiego i Litwy z Lewicą P. P. S. Z biegiem czasu, w celu wygrywania przeciwko państwu polskiemu nastrojów ludności ukraińskiej i białoruskiej, powstały organizacje autonomiczne, mianowicie komunistyczna partja Zachodniej Ukrainy i komunistyczna partja Zachodniej Białorusi. Poza tem istnieją organizacje komunistyczne młodzieży, szczególnie silną jest organizacja młodzieży akademickiej. Całość organizacyjna podporządkowana jest trzeciej międzynarodowce (komintern) w Moskwie. Wreszcie niewątpliwie związek organizacyjny z wymienionymi grupami politycznymi mają.

N. P. Ch. i niektóre ugrupowania mniejszościowe, jak „Hromada”. Agitacja partji politycznych podporządkowanych kominternowi nie jest jedynym źródłem komunizmu w Polsce. W roku 1920 była prowadzona wielka agitacja, a jednak nie miała ona powodzenia, gdyż naród był zdrowy moralnie.

Obecnie agitacja komunistyczna zyskuje coraz większe powodzenie. Źródłem powodzenia jest cały szereg zjawisk pozornie dalekich od komunizmu.

Przedewszystkiem więc działalność ugrupowań politycznych radykalnych, które odrzucają tradycję, wysuwając emerycyjne hasła ludzkości, zamiast narodu, zwalczając wpływy Kościoła Katolickiego, przygotowują grunt pod agitację komunistyczną.

Do stworzenia podłoża dla bolszewizmu przyczynia się nowoczesna literatura, opiewana przez wpływy żydowskie i teatr. Jako przykład szereżania zgnubnych wpływów przez teatr, prelegent wskazuje na niegodną z teatrem i intencjami autora wystawienie „Nieboskiej komedji” w Warszawie, oraz wystawienie „Dziejów Grzechu”.

Dalej przyczynia się do tworzenia gruntu podatnego dla komunizmu prasa brukowa.

Wreszcie upadek moralności, a szczególnie upadek życia rodzinnego.

Wszystkie te czynniki są istotnymi źródłami komunizmu w Polsce.

Aby komunizm zwyciężyć skutecznie, społeczeństwo polskie powinno otrząsnąć się ze zgnubnych wpływów, oenić tradycję narodową, być wiernym idei narodowej i Kościołowi Katolickiemu.

W dyskusji nad odczytem p. t. „Źródła komunizmu” zabierał głos p. p. St. Węglawski i Falewicz.

Notowania giełdy urzędowej w Wilnie.

Table with exchange rates for various currencies: Dolar Stan., Ruble złote, Dolarówka, 5 dol., Listy zastaw., Wil. Banku Ziems.

Z życia katolickiego.

Zbieranie danych statystycznych a duchowieństwo.

W sprawie tej, interesującej żywo także duchowieństwo naszej diecezji, „Polak Katolik” daje następujące wyjaśnienie.

Szereg instytucyj zwracał się do władzy duchownej z zapytaniami, czy klerowi wolno odpowiadać na kwestjonariusze statystyczne, nadeyłane przez rozmaite instytucje na ręce proboszczów w sprawach etnograficznych, ekonomicznych i oświatowych.

Episkopat docenia w zupełności wartość i potrzebę takich statystyk i nie ma nic przeciwko temu, by duchowieństwo udzielało swej pomocy przy sporządzaniu statystyk. Wykonanie jednak tego zależy do dobrej woli tych, których się o to prosi.

Kongres katolików amerykańskich

Podjęto myśl urządzenia kongresu międzyamerykańskiego katolików, w celu rozstrzygnięcia problemu współpracy między katolikami polniami i północny Ameryki. Kongres ma się odbyć w Montevideo. Dr. Hugo Antuna prezes Unji społecznej katolików Urugwaju, ma powierzone opacowanie projektu i programu kongresu. „Tribuna”, organ wspomnianej Unji stwierdza, że kongres odegra wielką rolę w życiu amerykańskich katolików.

Walka z Kościołem w Chinach.

Władze kantonńskie rozwiły dwie organizacje chrześcijańskie i nakazały zamknięcie wszystkich szkół, utrzymywanych przez misjonarzy, z chwilą otwarcia szkół krajowych.

Nieruchomości, należące do szkół misjonarskich, zagrożone są konfiskatą.

W kościele anglikańskim, który został zajęty przez władze kantonńskie, urządzane są przedstawienia teatralne.

Zapisujcie się na członków Komitetu Wojewódzkiego pomocy dla akademików.

WYSTAWA NARZĘDZI ROLNICZYCH przy składzie Zygmunta Nagrodzkiego Wilno, ul. Zwana 11-a.

CZEKOLADA, KAKAO „ANGLAS”

KRONIKA.

Zabezpieczenie przed powodzią.

Długa i mroźna ostatnia zima, spowodowała zamrażanie rzek na nienotowanej w ostatnich latach głębokości. Łódź dosięga prawie - że wszędzie kilkadziesiąt centymetrów. Według ostatnich badań mosty na rz. Wilji, w pierwszym rzędzie w Niemenczyńcu i Michaliskach, w wypadku wezbrania wody, i ruszenie lodu

znajdą się w niebezpieczeństwie. W związku z tem w końcu b. tygodnia na mosty te wysłane zostaną oddziały saperów celem rozbijania w stosownej chwili lodów. Mostki mniejsze, znajdujące się na drogach, skutkiem podmycia ich przez wodę, w wielu miejscowościach załamały się.

Rozszerzenie terytorjalne wileńskiego kuratorium szkolnego.

Dowiadujemy się, że Ministerstwo W. R. i O. P. powzięło decyzję włączenia szkół województwa Nowogródzkiego do Wileńskiego Kuratorium Szkolnego. W ten sposób Kuratorium Wileńskie obejmować będzie tereny województw Wileńskiego i Nowogródzkiego. Zarządzenie takie ma na celu skupienie w jednym kuratorium spraw szkolnych białoruskich, które obecnie wymagały uzgodnień pomiędzy kuratoriami wileńskim i białostockim.

Władze wojskowe zarządziły co następuje: z pośród poborowych podlegających wcielaniu w terminie od 1 do 30 kwietnia 1927 r., zostanie przesunięty termin wcielenia do 1 lipca 1927 r. następujących osób:

a) poborowych kończących w r. b. ostatnie klasy szkół średnich lub równorzędnych, które mają prawo do służby półrocznej (art. 45 i 48 ust. o powsz. służbie wojsk.), orz
b) poborowym, którzy ukończyli wprawdzie ostatnie klasy szkół średnich, lecz z różnych powodów nie złożyli jeszcze egzaminu dojrzałości i mają go składać w roku bieżącym.

Poborowi, którzy chcą uzyskać powyższe odroczenie wcielenia, winni złożyć najdalej do 1 marca 1927 r. podania do właściwego P. K. U.

Do podania załączyć należy potwierdzenie danych, przytoczonych pod a) lub b), wystawione przez dyrekcję odpowiedniej szkoły.

Sprawy akademickie.
Akademickie Koło Wilnian we Lwowie zostało niedawno związane celem zjednoczenia młodzieży wileńskiej, studującej na wyższych uczelniach lwowskich, Koło udziela wszelkich informacji w sprawie warunków studiów we Lwowie. Adres: Lwów, Politechnika.

Z życia stowarzyszeń.
U Techników. W piątek dnia 4 b. m. o godz. 8 wiecz. inż. E. Roubia wygłosi odczyt „Chłodnictwo nowoczesne i jego znaczenie dla gospodarki miejskiej, dla przemysłu i handlu”. Wejście na odczyt bezpłatne.

Poczta i telegraf.
Listy z monetą brzęcząca. W myśl obowiązujących przepisów międzynarodowych do listów z podaną wartością obrotu zagranicznego nie wolno wkładać brzęczącej monety; wyjątkowo w obrocie z Węgrami można wysłać w listach z podaną wartością monety brzęczącej, o ile służą do wyrównania sumy niedającej się wyrównać banknotami. (b)

W hurtowniach tytoniowych muszą być znaczki pocztowe. Na skutek przedstawienia Wileńskiej Dyrekcji Poczty i Telegrafów Izba Skarbowa w Wilnie wdrożyła postępowanie karno skarbowe przeciwko tym konesjonariuszom wyrobów tytoniowych, którzy wbrew obowiązkowi uchylają się od sprzedaży znaczków pocztowych. (b)

Handel i przemysł.
Stosowanie 1% stawki w opodatkowaniu obrotów hurtowych. Z ulgowej 1% stawki podatkowej korzystać mogą przedsiębiorstwa niekoniecznie hurtowe, lecz detaliczne II i III kategorii handlowej. Zależne to jest w zupełności od rodzaju odbiorcy oraz charakteru transakcji, to zn. jeśli towar jest sprzedany do odprzedaży względnie przeróbki — wówczas podlega ulgowemu opodatkowaniu. Nadmienić należy, iż płatnicy chcący korzystać z ulgowych stawek podatkowych obowiązani są prowadzić prawidłowo udokumentowane księgi handlowe. (b)

Eksport do Rosji. Ostatnio wzmożił się znacznie wywóz z Polski do Rosji sowieckiej żelaza łanego. Ładunki przechodzą przez stację Zachacie. (r)

Zniżka stopy procentowej. Jak wiadomo obniżona została rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej ustawa o stopie procentowej z 15% na 10% w stosunku rocznym. Rozporządzenie to nie dotyczy odsetek umownych, lecz tylko odsetek prawnych, to jest takich, które należą się z prawa wierzycielowi na wypadek zwłoki ze strony dłużnika, gdyby nie było specjalnej umowy o procenty zwłoki, dalej procenty przy odszkodowaniach za wyrządzone szkody i t. p. Na Radę Ministrów wniesiony został projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, które ustali sposób uregulowania stopy procentowej w ogóle w stosunkach kredytowych. Bank Polski ma zamiar w dalszym ciągu obniżyć stopę procentową od udzielanych kredytów o pół procenta. W związku z tem ministerstwo skarbu przygotowuje rozporządzenie obniżające bankową stopę procentową od kredytów do 14% w stosunku rocznym, która to stopa ma być maksymalna.

Sprawy szkolne.
Przeniesienie Państwowej Szkoły Technicznej. W bieżącym tygodniu Państwowa Szkoła Techniczna przenosi się do nowego lokalu przy ul. Holendernia. Do poniedziałku zajęć nie będzie. Zajęcia szkolne rozpoczną się w poniedziałek 7. b. m. już w nowym lokalu. (y)

Popielec w szkołach. Z okazji środy popielcowej zajęć w szkołach wileńskich dnia tego nie było. W godzinach przedpołudniowych odbyły się w szeregu

kościółków wileńskich Msze św. popielcowe dla uczącej się młodzieży. (o.)

Sprawy samorządowe.
Z sejmiku wil.-trockiego. Dnia 10 b. m. odbędzie się posiedzenie wydziału powiatowego sejmiku wil.-trockiego.

Sprawy wojskowe.
Rocznica K. O. P. na granicy litewskiej. Dnia 15 b. m. przypada rocznica objęcia przez VI-tą brygadę K. O. P. granicy litewskiej.

Poborowi, kończący szkoły, będą wcielani do wojska później. Władze wojskowe zarządziły co następuje: z pośród poborowych podlegających wcielaniu w terminie od 1 do 30 kwietnia 1927 r., zostanie przesunięty termin wcielenia do 1 lipca 1927 r. następujących osób:

a) poborowych kończących w r. b. ostatnie klasy szkół średnich lub równorzędnych, które mają prawo do służby półrocznej (art. 45 i 48 ust. o powsz. służbie wojsk.), orz
b) poborowym, którzy ukończyli wprawdzie ostatnie klasy szkół średnich, lecz z różnych powodów nie złożyli jeszcze egzaminu dojrzałości i mają go składać w roku bieżącym.

Poborowi, którzy chcą uzyskać powyższe odroczenie wcielenia, winni złożyć najdalej do 1 marca 1927 r. podania do właściwego P. K. U.

Do podania załączyć należy potwierdzenie danych, przytoczonych pod a) lub b), wystawione przez dyrekcję odpowiedniej szkoły.

Sprawy akademickie.
Akademickie Koło Wilnian we Lwowie zostało niedawno związane celem zjednoczenia młodzieży wileńskiej, studującej na wyższych uczelniach lwowskich, Koło udziela wszelkich informacji w sprawie warunków studiów we Lwowie. Adres: Lwów, Politechnika.

Z życia stowarzyszeń.
U Techników. W piątek dnia 4 b. m. o godz. 8 wiecz. inż. E. Roubia wygłosi odczyt „Chłodnictwo nowoczesne i jego znaczenie dla gospodarki miejskiej, dla przemysłu i handlu”. Wejście na odczyt bezpłatne.

Poczta i telegraf.
Listy z monetą brzęcząca. W myśl obowiązujących przepisów międzynarodowych do listów z podaną wartością obrotu zagranicznego nie wolno wkładać brzęczącej monety; wyjątkowo w obrocie z Węgrami można wysłać w listach z podaną wartością monety brzęczącej, o ile służą do wyrównania sumy niedającej się wyrównać banknotami. (b)

W hurtowniach tytoniowych muszą być znaczki pocztowe. Na skutek przedstawienia Wileńskiej Dyrekcji Poczty i Telegrafów Izba Skarbowa w Wilnie wdrożyła postępowanie karno skarbowe przeciwko tym konesjonariuszom wyrobów tytoniowych, którzy wbrew obowiązkowi uchylają się od sprzedaży znaczków pocztowych. (b)

Handel i przemysł.
Stosowanie 1% stawki w opodatkowaniu obrotów hurtowych. Z ulgowej 1% stawki podatkowej korzystać mogą przedsiębiorstwa niekoniecznie hurtowe, lecz detaliczne II i III kategorii handlowej. Zależne to jest w zupełności od rodzaju odbiorcy oraz charakteru transakcji, to zn. jeśli towar jest sprzedany do odprzedaży względnie przeróbki — wówczas podlega ulgowemu opodatkowaniu. Nadmienić należy, iż płatnicy chcący korzystać z ulgowych stawek podatkowych obowiązani są prowadzić prawidłowo udokumentowane księgi handlowe. (b)

Eksport do Rosji. Ostatnio wzmożił się znacznie wywóz z Polski do Rosji sowieckiej żelaza łanego. Ładunki przechodzą przez stację Zachacie. (r)

Zniżka stopy procentowej. Jak wiadomo obniżona została rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej ustawa o stopie procentowej z 15% na 10% w stosunku rocznym. Rozporządzenie to nie dotyczy odsetek umownych, lecz tylko odsetek prawnych, to jest takich, które należą się z prawa wierzycielowi na wypadek zwłoki ze strony dłużnika, gdyby nie było specjalnej umowy o procenty zwłoki, dalej procenty przy odszkodowaniach za wyrządzone szkody i t. p. Na Radę Ministrów wniesiony został projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, które ustali sposób uregulowania stopy procentowej w ogóle w stosunkach kredytowych. Bank Polski ma zamiar w dalszym ciągu obniżyć stopę procentową od udzielanych kredytów o pół procenta. W związku z tem ministerstwo skarbu przygotowuje rozporządzenie obniżające bankową stopę procentową od kredytów do 14% w stosunku rocznym, która to stopa ma być maksymalna.

Sprawy szkolne.
Przeniesienie Państwowej Szkoły Technicznej. W bieżącym tygodniu Państwowa Szkoła Techniczna przenosi się do nowego lokalu przy ul. Holendernia. Do poniedziałku zajęć nie będzie. Zajęcia szkolne rozpoczną się w poniedziałek 7. b. m. już w nowym lokalu. (y)

Popielec w szkołach. Z okazji środy popielcowej zajęć w szkołach wileńskich dnia tego nie było. W godzinach przedpołudniowych odbyły się w szeregu

kościółków wileńskich Msze św. popielcowe dla uczącej się młodzieży. (o.)

Sprawy samorządowe.
Z sejmiku wil.-trockiego. Dnia 10 b. m. odbędzie się posiedzenie wydziału powiatowego sejmiku wil.-trockiego.

Sprawy wojskowe.
Rocznica K. O. P. na granicy litewskiej. Dnia 15 b. m. przypada rocznica objęcia przez VI-tą brygadę K. O. P. granicy litewskiej.

Poborowi, kończący szkoły, będą wcielani do wojska później. Władze wojskowe zarządziły co następuje: z pośród poborowych podlegających wcielaniu w terminie od 1 do 30 kwietnia 1927 r., zostanie przesunięty termin wcielenia do 1 lipca 1927 r. następujących osób:

a) poborowych kończących w r. b. ostatnie klasy szkół średnich lub równorzędnych, które mają prawo do służby półrocznej (art. 45 i 48 ust. o powsz. służbie wojsk.), orz
b) poborowym, którzy ukończyli wprawdzie ostatnie klasy szkół średnich, lecz z różnych powodów nie złożyli jeszcze egzaminu dojrzałości i mają go składać w roku bieżącym.

Poborowi, którzy chcą uzyskać powyższe odroczenie wcielenia, winni złożyć najdalej do 1 marca 1927 r. podania do właściwego P. K. U.

Do podania załączyć należy potwierdzenie danych, przytoczonych pod a) lub b), wystawione przez dyrekcję odpowiedniej szkoły.

Sprawy akademickie.
Akademickie Koło Wilnian we Lwowie zostało niedawno związane celem zjednoczenia młodzieży wileńskiej, studującej na wyższych uczelniach lwowskich, Koło udziela wszelkich informacji w sprawie warunków studiów we Lwowie. Adres: Lwów, Politechnika.

Z życia stowarzyszeń.
U Techników. W piątek dnia 4 b. m. o godz. 8 wiecz. inż. E. Roubia wygłosi odczyt „Chłodnictwo nowoczesne i jego znaczenie dla gospodarki miejskiej, dla przemysłu i handlu”. Wejście na odczyt bezpłatne.

Poczta i telegraf.
Listy z monetą brzęcząca. W myśl obowiązujących przepisów międzynarodowych do listów z podaną wartością obrotu zagranicznego nie wolno wkładać brzęczącej monety; wyjątkowo w obrocie z Węgrami można wysłać w listach z podaną wartością monety brzęczącej, o ile służą do wyrównania sumy niedającej się wyrównać banknotami. (b)

W hurtowniach tytoniowych muszą być znaczki pocztowe. Na skutek przedstawienia Wileńskiej Dyrekcji Poczty i Telegrafów Izba Skarbowa w Wilnie wdrożyła postępowanie karno skarbowe przeciwko tym konesjonariuszom wyrobów tytoniowych, którzy wbrew obowiązkowi uchylają się od sprzedaży znaczków pocztowych. (b)

Handel i przemysł.
Stosowanie 1% stawki w opodatkowaniu obrotów hurtowych. Z ulgowej 1% stawki podatkowej korzystać mogą przedsiębiorstwa niekoniecznie hurtowe, lecz detaliczne II i III kategorii handlowej. Zależne to jest w zupełności od rodzaju odbiorcy oraz charakteru transakcji, to zn. jeśli towar jest sprzedany do odprzedaży względnie przeróbki — wówczas podlega ulgowemu opodatkowaniu. Nadmienić należy, iż płatnicy chcący korzystać z ulgowych stawek podatkowych obowiązani są prowadzić prawidłowo udokumentowane księgi handlowe. (b)

Eksport do Rosji. Ostatnio wzmożił się znacznie wywóz z Polski do Rosji sowieckiej żelaza łanego. Ładunki przechodzą przez stację Zachacie. (r)

Zniżka stopy procentowej. Jak wiadomo obniżona została rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej ustawa o stopie procentowej z 15% na 10% w stosunku rocznym. Rozporządzenie to nie dotyczy odsetek umownych, lecz tylko odsetek prawnych, to jest takich, które należą się z prawa wierzycielowi na wypadek zwłoki ze strony dłużnika, gdyby nie było specjalnej umowy o procenty zwłoki, dalej procenty przy odszkodowaniach za wyrządzone szkody i t. p. Na Radę Ministrów wniesiony został projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, które ustali sposób uregulowania stopy procentowej w ogóle w stosunkach kredytowych. Bank Polski ma zamiar w dalszym ciągu obniżyć stopę procentową od udzielanych kredytów o pół procenta. W związku z tem ministerstwo skarbu przygotowuje rozporządzenie obniżające bankową stopę procentową od kredytów do 14% w stosunku rocznym, która to stopa ma być maksymalna.

Sprawy szkolne.
Przeniesienie Państwowej Szkoły Technicznej. W bieżącym tygodniu Państwowa Szkoła Techniczna przenosi się do nowego lokalu przy ul. Holendernia. Do poniedziałku zajęć nie będzie. Zajęcia szkolne rozpoczną się w poniedziałek 7. b. m. już w nowym lokalu. (y)

Popielec w szkołach. Z okazji środy popielcowej zajęć w szkołach wileńskich dnia tego nie było. W godzinach przedpołudniowych odbyły się w szeregu

kościółków wileńskich Msze św. popielcowe dla uczącej się młodzieży. (o.)

redakcją profesora Władysława Jarockiego ukazał się już w handlu. Treść numeru: 1) Porcelana używana w Polsce (dok.);—napisał R. St. Ryszard; 2) Konkurs na pomnik J. Słowackiego we Lwowie — napisał Władysław Kozicki; 3) Kronika artystyczna, zawierająca m. i. obszernie sprawozdanie z akcji artystów krakowskich przeciw Dyrekcji Krakowskiego T-wa Sztuk Pięknych. Numer zdobła: 43 reprodukcji w tekście, 1 rotogravjura wielobarwna „Wazon”, ze zbiorów p. St. Ryszarda w Krakowie.

Cena egzempl. 5 zł., prenumerata kwartalna 14 zł.

Do nabycia we wszystkich księgarniach i w Administracji „Sztuk Pięknych” Kraków, Wolska 19.

Kronika polityjna.

Pożar w domu Pol. Macierzy Szkolnej. Dn. 1 b. m. o g. 17 m 15 w domu Nr. 3 przy ul. Kolejowej, należącej do Polskiej Macierzy Szkolnej wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem wybuchł pożar. Wezwana straż ogniowa ogień stłumiła w zarodku.

Zatrzymanie fałszerza czeku. Dn. 28 ub. m. przez Urząd Śledczy został zatrzymany Salomonowicz Henryk b. rachmistrza Obwod. Biura Fund. Bezrobocia w Wilnie, oskarżony o fałszowanie w dn. 11.XII ub. r. czeku Banku Gospodarstwa Krajowego przez dopisanie na takowym po wypełnieniu, przed słowem „sześćset” — „tysiąc” i podniesienia zatem 1000 zł. gotówką w celu przywłaszczenia Salomonowicz do winy sfalszowania czeku przysłał się.

Ze świata.
Lloyd George skompromitowany. Sprawa koncesji tytoniowej dla rabina w Rymanowie, o którą ubiegał się gorliwie sekretarz przyboczny Lloyd George'a (zł. naturalnie) rzeźca pewne światło na osobę tego polityka, który tyle Polsce zaszkodził. Ciekawym więc będzie podać, jak samo społeczeństwo angielskie rozczarowało się de osoby L. George'a.

Rzadko który premier angielski mógł się poszczycić takimi sukcesami, jak p. Lloyd George, ale zarazem rzadko który spoglądał na tak gruntowne pogrzebanie w opinii jak on. Okazuje się bowiem, że karjera jego była grubo poślana wojennymi darami różnych bogactw wojennych, którym odwdzięczał się wyniesieniem ich do godności szlacheckich. W ten sposób utworzył się kilka milionowy fundusz, który formalnie był na cele partji liberalnej, której jednak L. George nie wypuścił z ręki.

Ogromne zaambarasowanie w grupie prajacjantów tego polityka wywołał ogłoszony w tych dniach list lorda Rosebery'ego, który w sprawie funduszu postawił następną niedyskretne pytanie w jaki sposób powstał i jakie jest jego źródło? Zapewne nie ze sprzedaży tytułów, nadawanych przez króla. Gdyby tak rzeczywiście było, to najgorsze czasy korupcji politycznej zbladyby wobec tego. W takich transakcjach mieściłaby się „prostycka prerogatywa królewskich”, która doprowadziłaby musiła do ruiny konstytucji angielskiej.

Dalsze rewelacje ukazały się w szeregu pism, jak m. in. w „Morning Post”. Niejakim Mr. Shaw i pastor Jones „robili w tytułach”, napelniając, niewątpliwie za wiedzą Lloyd George'a, jego szkatule grubemi sumami. Istniała cała skala opłat za zaszczyty: tyle za szlachectwo, tyle za baronostwo, tyle za parostwo. Żądano w niektórych wypadkach kolosalnych sum. Ks. Nordhumberland np. cytował list, w którym adresatowi ofertowano tytuł za słozenie 40 tysięcy funtów (około jeden i trzy oswarte milj. złotych).

Zdezawuowanie powyższymi wspomnianymi „komisjonerów” nie udało zatrzeć wrażenia, jakie wywołały powyższe rewelacje. Ras na zawsze ustaliło się w uciesie społeczeństwa angielskiego przekonanie, że Lloyd George jest estowikiem bez skrupułów, którego nie można obdarzać najmniejszym zaufaniem.

Z KRAJU.
Wysiedlenie ks. Konstantego Szymaszysa. Dnia 1 marca r. b. na mocy decyzji wojewody Wileńskiego, starosta Święciański wysiedlił z terytorjum Rzeczypospolitej do Republiki Litewskiej proboszcza parafji Dukszty ks. Konstantego Szymaszysa.

Przed dwoma miesiącami minister W. R. i O. P. zwrócił się do Arcybiskupa Metropolity Wileńskiego z przedstawieniem konieczności przeniesienia ks. Szymaszysa, którego działalność agitacyjno-nacjonalistyczna na granicy Państwa jest szkodliwa, do jednej z parafji, położonych zdala od granicy litewsko-polskiej. Ks. Szymaszys nie zastosował się do odnośnych zarządzeń, prosząc, by władze państwowe zastosowały wobec niego postępowanie prawne.

Na skutek wytworzonego stanu rzeczy wojewoda wileński, zważywszy, że: 1) ks. Szymaszys pochodzi z terenu Republiki Litewskiej i jest cudzoziemcem nieposiadającym praw stałego pobytu w Polsce, 2) że jest cudzoziemcem w wysokim stopniu uciążliwym,

Pomoc dotkniętym klęską nieurodzaju.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej wyasygnowało na wniosek p. wojewody wileńskiego sumę zł. 10.000 tytułem zaliczki na poczet 20.000 złotych na pomoc dotkniętym klęską nieurodzaju. Pan wojewoda dokonał podziału

też sumy między powiaty Województwa Wileńskiego w sposób następujący: dla powiatu Brasławskiego 4.000 zł., Dziśnieńskiego—1.500 zł., Święciańskiego—2.500 zł., Postawskiego—1.500 zł., Wilejskiego 500 zł.

Wyrazy lojalności gminy żydowskiej w Oszmianie.

W czasie pobytu p. wojewody Raokiewicza w Oszmianie w dniu 26 lutego r. b. przedstawiciele ludności żydowskiej wręczyli p. wojewodzie adres następującej treści: „Gmina Izraelska upoważniła nas do złożenia J. W. Panu gorących wyrazów radości z racji przybycia Jego do naszego miasta. Reprezentując nastroj naszej ludności, składamy serdeczne życzenia zdrowia pomyślności i pomocy Boskiej dla stworzenia w naszym kraju spokojnych warunków życia i owojnej pracy nad rozkwitem ludu i Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. Gmina Izraelska głęboko odczuwa, że Rzeszpospolita Polska kierowana przez światłych i rozumnych mężów, stanie się szczęśliwą i mocną i zapanuje w niej prawdziwa jedność, równość i braterstwo ludów”.

Romaskowszczyzna, parafia Grauzyska.

Pod kierownictwem p. Heleny Czaplinskiej, nauczycielki szkoły powszechnej w Romaskowszczyźnie, a patronatem ks. W. Grabowskiego, proboszcza, zostało zorganizowane Kolo Polskiej Młodzieży

Żeńskiej, które przejawia swoją żywotność w zebraniach. Ostatnie zebranie odbyło się w dn. 19-go b. m. Pomimo zamieci—druhny gromadnie się stawiły w celu omówienia spraw Stowarzyszenia i wysłuchania pogadanki na temat: „podniesienie odczucia przez zakładanie ogrodników kwiatowych”.—Prowadzący pogadankę ks. proboszcz zobowiązał się dostarczyć odpowiednich nasion, kłaczki i szcepów róż, a druhny zobowiązały się szerzej pracować w swoich ogrodnikach kwiatowych i warzywnych, zastawiając się do wskazówek patronatu.

Ta sama młodzież bardzo poprawnie odegrała obraz sceniczny z czasów powstania styczniowego pod tytułem: „Krwawy Styczeń”. Wprost niezrozumiałem jest dla nas, dlaczego organizowaniem Kół Polskiej Młodzieży interesuje się tylko pewna nieliczna garstka aktywistów i to przeważnie „tutejszego” kresowego, a wazak pożytek z takich Kół Młodzieży jest widoczny.

Dzielnym szermierzem na polu pracy organizacyjnej na terenie gm. Grauzyskiej jest p. Jan Skupieński, nauczyciel z Dorz, a sekunduje mu w pracy p. Leopold Osinski, nauczyciel z Reszkucina. Dzieki Bogu już 4 kolo zostało uruchomiona, a nie należy wątpić, że i inne będą powstawały. Miejscowy.

Kronika Grodzieńska.

Z Ligi Morskiej i Rzecznej. W niedzielę odbyło się walne zebranie...

Strajk w hucie szklanej „Łosośna”. W dniu 28 b. m. na polecenie Centrali Zw. Zaw. Klasowych w Warszawie...

Stan bezrobocia. Stan bezrobocia na terenie P. U. P. P. w Grodnie przedstawia się jak następuje...

na Wieś 7, w innych miejscowościach 200; razem 2485.

Stary rabin odpowiada za bigamię.

W Przemysłu rozpoczął się ciekawy proces o wymuszenie, dokonane przez sprytną żydówkę na starym rabinie z Radymna...

mieszkał rabin i w niedługim czasie opanowała starca i cały jego dom, rządząc się jak szara gęś.

wanie 4-5000 dolarów, grożąc skandalem i doniesieniem do władz o bigamię

Zrozpaczony rabin dla zaspokojenia urojonych pretensji szantażystki, dał jej 1000 dol., a przez swoje córki 2 sznurki pereł...

G I E E D A.

WARSZAWA, 2.III. (Pat.) — Dolar 8,92-8,94-8,90. Holandia 359,15-360,05-358,25...

Bank Polski 107,50 - 109,00 - 107,75. Przem. Lwowski 0,23 - 0,25-0,22...

„M. GORDON” ul. Niemiecka 26

CENY STAŁE.

Tylko dziś i jutro WYPRZEDAŻ RESZTEK i WYSORTOWANYCH TOWARÓW CENY WYJĄTKOWO NISKIE.

Bilans Pocztovej Kasy Oszczędności

STAN CZYNNY

na dzień 1 stycznia 1927 r.

STAN BIERNY

Table with 2 columns: Description of assets and their values. Includes items like 'Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim'.

Table with 2 columns: Description of liabilities and their values. Includes items like 'Wkłady czekowe', 'Wkłady oszczędnościowe'.

AKUSZERKA M. LAKNEROWA. Pokój do wynajęcia. Ulica 3-go Maja 9, m 8.

Kapitały na oprocentowanie. w każdej sumie lokujemy solidnie pod zabezpieczeniem rzeczowym, pożyczki załatwiamy szybko i dogodnie.

SAMOCHOŃD

„Fiat” mod 510, 6 cyl. luksusowy, prywatny bezpośrednio właściciela sprzedawca.

STRATY

Rachunek strat i zysków za rok 1926.

Table with 2 columns: Description of expenses and their values. Includes items like 'Wydatki administracyjne', 'Procenty od wkładów'.

Table with 2 columns: Description of income and their values. Includes items like 'Dochody z obrotu czekowego', 'Prowizja'.

ZYSKI

SPRZEDAŻ. 2 domy murowane i 2 domy drewniane. Taksometr do sprzedania.

LEKARZE. LOKALE. SKLEP do wynajęcia przy ulicy Wielkiej Nr. 39.

DOKTOR D. ZELDOWICZ. chor. WENERYCZNE. Kobieta-Lekarz. Dr. ZELDOWICZOWA.

Dr. BLUMOWICZ. CHOROBY WENERYCZNE. SYFILIS I SKORNE. Ul. WIELKA 21.

Dr. Kenigsberg. choroby weneryczne, skórne, przyjm. 9-12 i 5-8. ul. Mickiewicza 4.

Dr. KAPŁAN. Choroby weneryczne, i skórne. Wileńska 11. Telefon 640.

Kobieta Lekarz Dr. Janina Piotrowicz-Jurczakowa. ordynator Szpitala Szwajcarskiego.

Dr. LUKIEWICZ. Choroby skórne i weneryczne. przyjm. od 4-6 pop. Zarzecze 5, m. 2.

Dr. Wołodźko. ordynator szpitala Szwajcarskiego. Choroby skórne i weneryczne.

Dr. Leon Ginsberg. Choroby weneryczne, skórne. Ulica Wileńska Nr. 3.

Dr. Sz. Baranowski. Choroby skórne, weneryczne i moczopłotowe.

Dr. POPILSKI. Choroby skórne i weneryczne. przyjm. od godz. 10 do 12 i od 5-7 p.p.

Prezes Pocztovej Kasy Oszczędności (-) SCHMIDT

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący: ST. LIPIŃSKI. Członkowie: (-) DUBIENSKI, (-) JAN FIUT, (-) Dr. JÓZEF KULIKOWSKI, (-) MICHAŁ SCHNEIDER

Dyrektor Centralnej Księgowości (-) W. GÓRA

MIĘSKI KINEMATOGRAF KULTURALNO-OSWIATOWY. Sala Miejska (ul. Ostrobramska 5).

Dzisiaj będzie wyświetlany film: „PRZEMYSLNIK Z CZARNEGO WĄWOZU” dramat w 2 aktach.

Kino-Teatr „HELIOS” ul. Wileńska 38

1. Tajemnica jej adwokata. 2. Tryskająca szampanskim humorem komedia „Harem mężów”

Kino Kameralne „Polonia” Młockiewicza 22. Dyr. G. Slepjan

Dzisiaj film o wielkiej wartości artystycznej odtworzonej przez największe gwiazdy ekranu.

KINO-TEATR „LUX” ul. Mickiewicza 11.

Sensacja dnia! Najcudowniejszy film świata! „Upiór w Operze”

NAJOPORCZYWSZY BÓL GŁOWY USUWAJA DRYGALNE PRZESŁIWIENIA Z KOGUTKIEM.

TANIO na kanadyjskich patentowanych siatkach „Matra” do sprzedania.

Ogłoszenie. Komornik przy Sądzie Okręgowym w Wilnie, Jan Lepieszko.

Ogłoszenie. Dyrekcja Kolei Państwowych w Wilnie ogłasza na dzień 18 marca 1927 r.

Pierwszorzędne nasiona. GOSPODARZE, WARSZAWA. POLECAMY LIVOR (pokład), FARBY do malowania materiałów...

Sklep Tytoniowy N. JESZURINA. (Pierwszy sklep za firmą „B. cia Gołobiewscy”) Poleca papierosy i tytoń grodzieńskich państwowych fabryk.

„Szwajcarskie Gorzkie Ziola”. Obajcie o swoje zdrowie! „Szwajcarskie Gorzkie Ziola” (z marką „Kogut”) są stosowane przy chorobach żołądka, kiszek, obstrukcji i kamieni żółciowych.

W restauracji. Nie możecie też przeoczyć herbaty! Pełno listków piwa mi w skłence. To namyślnie prośbę pana... Przynęty obę gości przekonają, że to nie ziółka ani siano, ale czysta prawdziwa herbata.